

Sygn. akt I ACz 330/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Iwankiewicz (spr.)

Sędziowie: SA Małgorzata Gawinek

SA Tomasz Żelazowski

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2015 r. na posiedzeniu niejawnym w Szczecinie

sprawy z powództwa Z. P.

przeciwko W. (...) z siedzibą w P.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 17 grudnia 2014 r., sygn. akt I C 656/14 w przedmiocie odrzucenia pozwu

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

SSA T. Żelazowski SSA M. Iwankiewicz SSA M. Gawinek

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 października 2014 r. powód Z. P. wniósł o pozbawienie wykonalności w całości tytułu wykonawczego – wyroku (jak wynika z treści załączników do pozwu – postanowienia) Sądu Rejonowego w Złotowie I Wydział Cywilny z dnia 15 marca 2010 r., sygn. akt I Co 649/10, opatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 2 kwietnia 2010 r.

W treści pozwu wskazał, że na mocy tego tytułu wykonawczego komornik sądowy M. O., działający przez Sądzie Rejonowym w Szczecinku, wszczął przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne. Podkreślił, że tytuł wykonawczy, wystawiony na rzecz W. (...) w P., obejmuje wierzytelność tegoż banku w stosunku do powoda, która nie istnieje. Zaznaczył, że tytuł jest wystawiony na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 2 marca 2010 r., a w tej dacie nie miał on żadnych zobowiązań finansowych wobec pozwanego. Podkreślił, że w sprawie prowadzone jest postępowanie sądowe w Sądzie Okręgowym w Poznaniu Ośrodek Zamiejscowy w P. w sprawie o sygn. akt: XIV C 655/13.

Na podstawie zarządzenia przewodniczącego powód został wezwany do wskazania, na jakim etapie jest sprawa prowadzona przed Sądem Okręgowym w Poznaniu i czy dotyczy ona tego samego tytułu wykonawczego. Odpowiadając na zobowiązanie Sąd powód w piśmie z dnia 4 grudnia 2014 r. wskazał, że sprawa o sygn. akt: XIV C 655/13 jest obecnie na etapie apelacji oraz, że dotyczy ona tego samego tytułu egzekucyjnego.

Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie odrzucił pozew wniesiony w niniejszej sprawie. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd ten wskazał, że w przedmiotowej sprawie powód wystąpił z żądaniem, które jest już rozpatrywane przed innym sądem. Podkreślił, że z informacji udzielonej przez Z. P. wynika, że przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczy się już sprawa dotycząca kwestionowanego na gruncie niniejszego postępowania tytułu wykonawczego, a zatem zachodzi tożsamość obu spraw. Z uwagi na powyższe zdaniem tego Sądu zachodzą podstawy do odrzucenia pozwu, wskazane w treści art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

Na powyższe postanowienie powód wniósł zażalenie, skarżąc je w całości i wnosząc o jego uchylenie oraz o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania w sprawie. Podniósł, że Sąd pierwszej instancji w sposób niewłaściwy zastosował przepisy ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej i przepisy ustawy – Prawo bankowe poprzez przyjęcie, że kredyt nabyty przez powoda był niezgodny z umową. Podkreślił, że chociaż przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczy się postępowanie dotyczące tego samego tytułu wykonawczego, to jednak dotyczy ono innych numerów bankowych tytułów egzekucyjnych. Zaznaczył, że postępowanie przed sądem poznańskim dotyczy bankowego tytułu egzekucyjnego o numerach (...), natomiast w niniejszej sprawie chodzi o bte o numerach: (...), co do których wierzyciel nie wystąpił do sądu, o nadanie tym tytułom wykonawczym osobnej klauzuli wykonalności. Zgłosił zarzuty materialnoprawne, jakie jego zdaniem powinny prowadzić do uwzględnienia wytoczonego przez niego powództwa.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych. W piśmie podkreślił, że stosownie do treści art. 96 ust. 3 ustawy – Prawo bankowe, w określonych sytuacjach możliwe jest wystawienie dalszego tytułu wykonawczego, który jednak nie jest nowym tytułem wykonawczym, a jedynie zostaje oznaczony kolejnym numerem porządkowym. Zaznaczył, że skoro przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczy się już postępowanie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, to mimo odrębnych numerów, jakie nadane zostały bankowym tytułom egzekucyjnym przedstawionym w tamtej sprawie, zachodzi tożsamość przedmiotu sporu i podstawy zgłoszonych w tych sprawach roszczeń.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd odrzuci pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Stan sprawy w toku określony jest przez treść przepisu art. 192 pkt 1 k.p.c., zgodnie z którym: Z chwilą doręczenia pozwu nie można w toku sprawy wszcząć pomiędzy tymi samymi stronami nowego postępowania o to samo roszczenie. Tożsamość spraw natomiast w doktrynie i orzecznictwie definiowana jest przez odwołanie się do treści art. 366 k.p.c., regulującym zakres powagi rzeczy osądzonej. Można więc przyjąć, że tożsamość spraw istnieje wtedy, gdy sprawa toczy się między tymi samymi stronami, a nadto identyczny jest i przedmiot sporu i jego faktyczna oraz prawna podstawa. Tożsamość ta zachodzi wówczas, gdy sąd ma w obu sprawach orzec o tym samym, dysponując tymi samymi faktami, które mają spowodować ocenę tego samego żądania i kiedy rozstrzygnięcie jednej ze spraw oznacza rozstrzygnięcie także drugiej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2011 r., II CSK 427/10, LEX nr 884996, i z dnia 4 października 2012 r., I CSK 100/12, LEX nr 1231300). Podstawą roszczenia w sensie prawa materialnego jest więc stosunek prawny, z którego roszczenie wynika, a w sensie proceduralnym - zespół okoliczności faktycznych, na które powód celem usprawiedliwienia roszczenia się powołuje i na których stwierdzenie składa dowody (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 7 września 1933 r., I C 2923/32, OSN(C) 1934/4/220). Przedmiotowe granice zawisłości sporu wyznaczają żądanie udzielenia ochrony prawnej w sposób i w zakresie wskazanym w pozwie oraz podstawa faktyczna żądania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r., I CSK 451/10, LEX nr 798236). Ocena identyczności podstaw sporu powinna być więc oparta na okolicznościach faktycznych poddawanych pod osąd Sądu przez stronę powodową w obu porównywanych postępowaniach.

Ustalone okoliczności prowadzą do wniosku, że jest niewątpliwe, że zarówno sprawa niniejsza, jak i sprawa tocząca się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, dotyczą pozbawienia wykonalności jednego – tego samego tytułu wykonawczego, tj. bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy w Złotowie dnia 15 marca 2010 r. Rację ma pełnomocnik pozwanego wskazując, że wydanie kolejnych, dalszych tytułów egzekucyjnych i opatrzenie ich przez Sąd klauzulami wykonalności, nie prowadzi do wniosku, że w obrocie istnieje wiele tytułów wykonawczych, z których każdy z osobna miałby podlegać uchyleniu w wyniku skierowania w stosunku do niego powództwa przeciwegzekucyjnego. Zarówno z treści art. 96 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Prawo bankowe, jak i z przepisu art. 793 k.p.c. wynika, że wystawienie dalszych tytułów egzekucyjnych i tytułów wykonalności warunkowane jest wymogami technicznymi, związanymi ze sposobem i zakresem prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Dalsze tytuły egzekucyjne bank może wystawić, w razie potrzeby prowadzenia przeciwko kilku osobom albo z kilku składowych części majątku tego samego dłużnika, a Sąd ma prawo wystawienia dalszego tytułu wykonawczego (a więc nadania na tytuł egzekucyjny klauzuli wykonalności) również wtedy, gdy zachodzi potrzeba prowadzenia egzekucji na rzecz kilku osób. Dalsze tytuły egzekucyjne i wykonawcze nie stwierdzają więc w sposób samoistny istnienia innej wymagalnej wierzytelności po stronie wierzyciela, ale potwierdzają istnienie tej wierzytelności, która została stwierdzona w pierwotnie wystawionym tytule.

Podstawy do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego uregulowane są w treści art. 840 § 1 k.p.c. Powództwo tego rodzaju każdorazowo zmierza do pozbawienia tytułu wykonawczego w całości lub w części lub też do jego ograniczenia. Podstawą wytoczenia powództwa stanowią okoliczności, które w ocenie dłużnika uniemożliwiają dalsze bądź czasowe prowadzenie egzekucji na podstawie istniejącego tytułu wykonawczego. Nie ma racji powód wskazując, że powództwo przeciwegzekucyjne może być skierowane do każdego z dalszych tytułów wykonawczych. Skoro bowiem dalszy tytuł wykonawczy wystawiony jest jedynie celem poszerzenia zakresu prowadzonej egzekucji, brak jest takich okoliczności, które mogłyby prowadzić do różnicowania skuteczności tych tytułów z uwagi na skierowane do nich przez dłużnika zarzuty. O ile bowiem dłużnik nie kwestionuje merytorycznej zasadności samego tytułu wykonawczego, wówczas nie może występować o pozbawienie wykonalności dalszego tytułu wykonawczego tylko dlatego, że np. na jego podstawie prowadzona jest egzekucja z nieruchomości, gdy zdaniem dłużnika wystarczające dla zaspokojenia wierzyciela byłoby prowadzenie egzekucji z jego rachunku bankowego. To wierzyciel decyduje o zakresie prowadzonej egzekucji i dłużnik nie ma możliwości, w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego, żądania różnicowania skuteczności dalszych tytułów wykonawczych z uwagi na dolegliwość skutków, jakie przynosi egzekucja wszczęta na podstawie poszczególnych tytułów. Jeśli natomiast dłużnik domaga się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności z uwagi na - jego zdaniem - merytoryczną bezzasadność, wówczas nie jest istotne, który z dalszych tytułów stanie się przedmiotem powództwa wytoczonego przez dłużnika. W takim przypadku orzeczenie sądu o pozbawieniu tytułu wykonawczego klauzuli wykonalności odnosi skutek wobec wszystkich tytułów wykonawczych, które ucieleśniają w sobie tę samą wierzytelność, jaką ucieleśniał tytuł pozbawiony w tym trybie klauzuli.

Jeśli zatem powód, zgodnie z jego twierdzeniami, wytoczył już sprawę, przed innym sądem, o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, opartego na tym samym bankowym tytule egzekucyjnym, to nie jest on uprawniony do wytoczenia kolejnej sprawy o pozbawienie wykonalności dalszego tytułu wykonawczego opartego o ten sam bankowy tytuł wykonawczy. Sprawy te bowiem są przedmiotowo tożsame, tożsama jest w nich także podstawa zgłoszonego roszczenia oraz identyczne są strony postępowania. Powoduje to, że stan zawisłości sporu w pierwszej sprawie, zgodnie z treścią art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. uniemożliwia ponowne wszczęcie postępowania w sprawie „o to samo”, co w konsekwencji prowadzić musi do odrzucenia pozwu.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

SSA T. Żelazowski SSA M. Iwankiewicz SSA M. Gawinek